

מאת יגאל לביב

שני משקיעים ישראליים

נמלטו מקניה

שני משקיעים ישראליים, אלי פרוסובקי ומשה יובל, נמלטו מקניה וניצלו ממעצר. השניים חשודים על-ידי שילטונות קניה בהונאות מס-הכנסה ובעבירות-מטבע.

הפרשה הושתקה בעיתונות המקומית, כיוון שנראה שאישיות בכירה בשלטון הישראליים היו הבעלים של מיפעל מקומי למוצרי פלסטיק, בשותפות עם החברה הממשלתית לפיתוח מיפעלי (אי-סי-די-סי). המיפעל מוקם בזמנו על-ידי החברה הישראלית, "שרפון", וקבוצת יובל רכשה את החלק הישראלי. כאשר הם רכשו את החלק הזה, לפני כמה שנים, נחשדו השניים על-ידי שילטונות קניה בעבירות-מטבע, אולם העניין הושתק. לפני כחודש החליטו שילטונות-המטבע של קניה, והיחידה לביקורת מיפעלים מאושרים, לבדוק את ספרי המיפעל. כעבור כמה ימי-בדיקה התברר לבודקים כי שני הישראלים רכשו ציוד ישן ורשמו אותו בספרים כשווה יותר מערכו הריאלי, ובכך רימו את אנשי מרכז-ההשקעות ומס-ההכנסה. הוחלט לעצורם, אך לשניים נודע הדבר כמה שעות קודם לכן, והם ברחו במטוס הראשון לאירופה. חלקם במיפעל נמסר בינתיים לנציגי החברה הממשלתית.

ההקלות לחקלאים נועדו ליהלומנים

תקנות-מס-ההכנסה החדשות, המאפשרות לחקלאים הפרטיים לנכות בפחת מואץ את רכושם תוך חמש שנים, כאשר הם קובעים את השווי לצורך פחת כראונם, מאפשרות הלבנת כל ההון השחור שצברו, בלי לשלם עליו מס. לדעת אנשי האוצר, יגרמו תקנות אלה לאובדן הכנסות ממס לאוצר בשיעור של כ-300 מיליון לירות לשנה, לפחות.

מקורות בקרב רואי-החשבון סבורים, כי המטרה היא להעביר את ההקלות תחילה באמצעות הלובי החקלאי, ללא התנגדות, כדי שניתן יהיה אחר-כך להחילן על היהלומנים, ללא התנגדות. דבר זה יאפשר ליהלומנים להכשיר ללא מיסוי את כל ריווחי העבר.

כידוע, ההתנגדות העיקרית של היהלומנים לרישום הכנסותיהם בספרים נובעת עתה מן הצורך בהצהרות-הון וגילוי מקורותיהן.

הבורסה סיכויים וסיכונים

הצעות מעניינות. חברת הביטוח "סקור ריטס", שמאזנה יתפרסם בסוף חודש מארס, תקבל את רווחיה לעומת אש-תקד, גם חברת "הסנה" טיימה שנה טובה ביותר, ושערי מניותיה נמוכים ומשוכים. מוסדות נוספים, כמו "בנק לפי תוח ומשכנתאות", "טפחות" ובעיקר "חב" רות קבוצת "כלל", מעניינים להשקעה. קבוצת "כלל" היא השנה הדינמית ביותר בבורסה ובכל התאוששות בבורסה היא הראשונה המזיקה את שערי חברותיה. החברה עומדת לפני הנפקה ב"כלל נדל"ן", ומומלץ להשקיע בהנפקה זו.

הכל תלוי, כמובן, בביקורו של הנשיא ג'ימי קרטר. אם הביקור יסתיים ב"הצלחה, צפויה גאות בבורסה לניירות-ערך, ועליית שערי המניות, ביגלל התיקיות וות לשיגשוג כלכלי. בשלב שני צפויה עליה בשערי איגרות-החוב, בגלל האינפלציה, שתבוא כתוצאה מהבניות בנגב. אולם המשקיעים כבר למדו שפגישות-פיסגה מולידות לרוב אכזבות, ולכן הם שומרים על איפוק, עד שיהיו בטוחים ב"תוצאות.

מבט על הנעשה בבורסה מגלה כמה

זמנים קראונים

בחול' במקום

בישראל

בעלי מיפעל בניית קרונות-המגורים (קראונים) בכרמיאל, "קרונות בע"מ", אינם מבינים מדוע רוצים קיבוצי ראש-הניקרה ועיריגב לשלם כפול תמורת כל קרון. הם עושים זאת על-ידי העדפת ה"הזמנות במיפעלים באירופה, שם מחיר הקראון כפול ממחירו בישראל. בעלי ה"מיפעל בכרמיאל פנו למישרד-התעשייה ו"מרכז-ההשקעות, בדרישה למנוע מענקים והלוואות ממשלתיות ממזמיני הקראונים בחול'. הממונה על פיתוח הגליל במישרד, חיים חכם, הבטיח לעזור להם ב"כך.

בספטמבר 1978 ביקש קיבוץ ראש-הניקרה הזמנת מחיר מן המיפעל בכרמיאל, עבור חניון-הנופש של הקיבוץ. הוגשה הצעה, ודוגמת הקרונות נבדקו ו"אושרו על-ידי נציג הקיבוץ, שלמה גל-לון, ונציג התאחדות הקמפיני בישראל. מחיר כל קראון עם התוספות היה 155 אלף לירות.

בפברואר 1979 נודע למיפעל בכרמיאל כי הקיבוץ הזמין את הקראונים בחול' ; כל קראון יעלה לקיבוץ 350 אלף לירות, כולל מכס של 110%. מישרד-התעשייה דרש מן הקיבוץ להביא הוכחות כי לא ניתן לבנות קראונים אלה בישראל. ה"קיבוץ פנה למיפעל בכרמיאל וביקש כי יאשרו לו שלא ניתן לבנות בארץ, והבטיח להזמין במיפעל המקומי את כל ההזמנות הבלתי-אפשריות. וכן לממן בנייה של קראון לדוגמה, ללקוחות שונים. סיפור דומה קרה עם קיבוץ עיריגב, שאף הוא חפץ בקראונים עבור חניון-נופש.

המיפעל בכרמיאל פנה לרשויות השירונת וביקש למנוע ייבוא זה, הממומן ב"כספי המדינה. שני החניונים הם מיפעלים מאושרים, המקבלים מענקים מ"הלוואות משלתיות. בעל המיפעל, חיים אברהם, מסר כי נציגי מרכז-ההשקעות, שאליהם פנה, לא רצו לשמוע אותו, ורק הממונה על פיתוח הגליל נרתם לעניין.

יבוא אישי

במכונות לאמריקה

השבועון היוקרתי האמריקאי, "ביונס" וויק" ממליץ לקראו לרכוש מכונות באירופה בשיטת הייבוא האישי. לדברי השבועון עולה מכונת מרצדס 300 בניו-יורק 20.3 אלף דולר. ניתן להזמין את אותה המכונת אצל הסוכן ב"אמריקה, אך לקבלה במיפעל בגרמניה,

יחרף המחסור

בדירות

המחסור בדירות-מגורים יחרף בש"נתיים הקרובות, ומחירי הדירות יעלו ב"מאות אחוזים.

נתוני הלישכה המרכזית לסטטיסטיקה מוכיחים כי בחמש השנים האחרונות היו התחלות הבנייה הפרטית בין 20 ל-25 אלף דירות כל שנה. התחלות הבנייה הציבורית של דירות היו כך: 1974 - 33.3 אלף; 1975 - 27.7 אלף; 1976 - 12.3 אלף; 1977 - 5.8 אלף; 1978 - 7.1 אלף.

הנתונים מראים בבירור, כי המחסור בדירות נגרם על-ידי הירידה בהתחלות הבנייה על-ידי הממשלה, וחברות הקשורות בה. הממשלה הקטינה את היצע הדירות בחמישים אחוזים, בערך, כל שנה, בשלוש השנים האחרונות, תחת להגדיל את הכמות בהתאם לגידול האוכלוסייה. גם אם תתחיל הממשלה בשנת 1979 לבנות 30 אלף דירות, ישפיע הדבר רק בעוד שלוש שנים, עם גמר הבנייה.

נתונים אלה יעוררו את איל-הבנייה אהרון רובינשטיין לחדש הצעתו, ש"הוגשה לפני שנים אחדות, לשינוי שיטת הבנייה. בהצעתו יש, לדבריו, היצע של עשרות אלפי דירות לנצרכים בזמן קצר, והרגעת התסיסה החברתית הנגרמת על-ידי המחסור בדירות. הוא מציע כי ה"מדינה תעמיד לרשות הקבלנים השונים שיטת-קרקע נרחבים, שעברו פיתוח ו"תשתית לבנייה. הממשלה תמסור לכל קבלן, המוכן והמסוגל לכך, לבנות איזורי-בנייה נרחבים, כאשר הוא מקבל את ה"קרקע לבנייה במחיר מינימלי מימנל-מקרקעי-ישראל, ומוכר את הדירות לקו"נים במחיר מופקח על-ידי הממשלה.

לדעתו של רובינשטיין, ניתן לפתוח ב"מכירת הדירות תוך כמה חודשים, ועל-ידי מתן האפשרות לנזקקים לרכוש דירה מייד, גם אם יקבלו אותה רק בעוד שני-שנים, יירגעו הרוחות. בצורה זו ניתן גם להתגבר על משך הזמן של מעל שנה וחצי, שוועדות התיכנון השונות דורשות עד למתן אישורי-בנייה לקבלן פרטי. ה"הצעה גם תמנע סיפסור במחירי הדי"רות על-ידי רווחים מופרזים, ותאפשר ל"קבלן ריווח קבלני הולם והוגן, והורדת מחירי הדירות.

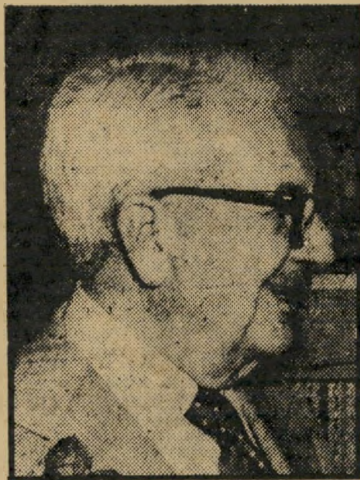
במחיר של 16.7 אלף דולר, הוצאות ה"הובלה לאמריקה הן 560 דולר, ביטוח - 360 דולר, ומס - 440 דולר. בסך הכל תעלה המכונת בניו-יורק 2200 פחות מאשר אילו נרכשה באמריקה.

ניתן לחסוך יותר אם משתמשים ב"מכונת באירופה, וכתוצאה מכך קטנים המכסים באמריקה. השבועון מציע גם לחסוך בהובלה, על-ידי פיתוח כל המישרת פחה לאירופה וחזרה עם המכונת כנס"פחת לכל המישרת.

נפטר מייסד

מלונות דן

עורך-הדין מכס הורוביץ נפטר ב"מיאמי בחודש שעבר, בגיל 74. הורוביץ היה במשך זמן ממושך נשיא, ואחד המשקיעים העיקריים, ברשת מלור"נות "דן" של יקתאל פדרמן. הוא היה מראשי הקהילה במיאמי, ושימש



נפטר הורוביץ יועץ ללנסקי

כעורך-דין של כמה השקעות של מאיר לנסקי.

הורוביץ שימש מטרה לחקירות ממו"שכות של החירות ללחימה בפשע מאורגן, והתפרסם כאשר הגלה כי שימש יועץ של קזינו שהקים לנסקי באיי בהאמה, ועזר בהברחות הכספים של ריווחי ה"קזינו לבנק של טיבור רוזנבוים ב"שוויץ.

בעל "ישמון" הקים חברה

נחום מילקובסקי, בעל רשת-הגי"לדה, "ויטמן", הקים חברה בשם "נכסי נחום מילקובסקי להשקעות". החברה נרשמה על-ידי בנו, חבר-הכנסת ועורך-דין רוני מילוא.

לרדו הקים חברה לבנייה

ראש עיריית דימונה לשעבר, ערמון לרדו הקים חברה לבנייה בשם "ערמון לרדו השקעות ופיתוח ובניין בע"מ". בעלי החברה הם הוא ואשתו.

למה ל"אל-על"

נציגים בסיאטל?

מבקר-המדינה בודק תלונה של עובד "אל-על", שלפיה החברה מחזיקה שנים רבות שני נציגים בעיר סיאטל, כדי לייצג את החברה הישראלית אצל חברת "בו" אינג" האמריקאית.

"אל-על" רוכשת את מטוסיה אצל חב"רת "בואינג". לדברי התלונה, אחד מה"צוות יושב על דרגת מישנה למנכ"ל, ו"בצוות אין כלל צורך, שכן לחברת "בו" אינג" נציג קבוע בנמל-התעופה ב"גוריון, היכול לענות על כל הבעיות. לדברי ה"תלונה עולה החוקת הצוות בסיאטל כ"רבע מיליון לירות לחודש.

דובר "אל-על" אישר כי לחברה נציג קבוע, היושב בסיאטל. הסיבות לכך הן: פיקוח הדוק על יצור מטוסי "אל-על" בחברת "בואינג", פיקוח על הזמנות ציוד מקבלני-מישנה, מעקב אחרי חידושים בתחום בניית מטוסים ותיכנון לטווח-ארוך.

נופיקים בתונים

בנוקום בישראל

סרטים שנועדו תחילה להפקות בישראל הועברו על-ידי מפיקי-סרטים לתונים, המציעה שירותי-הפקה וסיוע ממשלתי מושכים יותר.

בין הסרטים המופקים עתה בתונים: "ישו מנצרת", בבימויו של פרנקו זפיר-לי, שביקר בישראל בשעתו, ורצה לה"פיק את הסרט במקומו הטבעי, ארץ חיי ישו. אולם מישרד-התעשייה היה עסוק מכדי לפגוש, שכן השר דאז העדיף להי"פגש עם ריימונד באר, הלא הוא ה"מפקח איירונסייד.

זפירלי יפיק בתונים סרט על הקדושים פטרוס ומאולוס, בהשקעה של יותר מ-20 מיליון דולר. גם סרט זה נועד תחילה להיות מופק בישראל.

סרט תנ"כי נוסף, המופק בתונים, הוא "הגנב", סיפור מימי התנ"ך, בבימויו של פסקל פיסטה. סרט תנ"כי ענקי נוסף, המופק בתונים, הוא "היום שבו מת ישו", בהפקה של "פוקס המאה העשרים", ה"משקיעה בו מיליונים רבים.

אושבי הערבה

הקימו חברה לבנייה

מושבני הערבה פארן ועין-יהב הקימו חברה לבנייה ולפיתוח בשם "חברת ה"פיתוח של מושבי הערבה".